

İnsan iyi hikâyeler dinleyince roman yazmadan edemiyor

Esir Şehirde Bir Kadın'da Birinci Dünya Savaşı'nın ortasında bir atmosfer yaratan Çağla Ural, Sultanla Son Dans'ta bu kez İkinci Dünya Savaşı'nı arka plana alıyor. Kitapta Şehzade Cem'in hem savaşta var olma çabasına hem de İtalyan kızı Sofia ile yaşadığı imkânsız aşka tanık oluyoruz.

TAMAMI
Cumhuriyet
com.tr'de

♦ **Sultanla Son Dans, Esir Şehirde Bir Kadın'ın devamı niteliğinde. Sürgün edilmiş Osmanlı sultanı Cem, büyük aşkı Sofia, ailesi ile yaşadıkları. Osmanlı hanedanının sürgünde yaşadıklarını gerçek olaylara da yer veriyor. Hanedan üyeleri İstanbul'dan ayrılıp sürgüne yollanırken Ankara'nın aldığı sürgün kararının hanedan ailesi için bir çeşit tehdit veya ceza niteliğinde olduğunu ve bu sürgünün gerçekte çok uzun sürmeyecek kısa sürede ülkeye geri çağırılacaklarını düşünüyorlardı. Hatta bu sebeple hanedan üyeleri yarınlara fazla eşya almadılar, sadece Avrupa'da otel yataklarının rahat olacağını düşünerek yarınlara şilte götürmüşlerdir. Tabii düşünceleri gibi olmadı. Kimi hanedan üyeleri trenle Avrupa'ya, kimisi de vapurla Ortaado'ya gecti. Sürgüne giden hanedan üyelerinin çoğu, finansal kararlar alma konusunda bilgisiz ve deneyimsizlerdi. Dolayısıyla maddi konularda yanlış kararlar alarak hiçbir masraftan kaçınmaksızın en lüks otellerde kaldılar, pahalı evler tuttular ve ellerindeki parayı bir süre sonra tükettikler. Yaşamlarının geriye kalan kısmında oldukça sıkıntı çektiler, yarınlarda götürdükleri değerli mücevherleri değerinin çok altında sattılar ama bir süre sonra onların da hepsi eriyip gitti. Vahdettin'in San Remo'daki villasında vefat etmesini takiben borçları sebebiyle cenazesine haciz konmuş ve ailesi cenazeyi defnetmek üzere alabilmek için çok uğraşmıştır.**

Halife Abdülmecit ise Sultanla Son Dans'ta bahsettiğim gibi önce İsviçre'ye, sonra Nice ve Paris'e yerleşmiştir. Hanedan ailesinin Musul petrollerinde büyük hisseleri vardı ve hakları olan ödemeleri alabilmek için avukatlar tutup büyük hukuki mücadele başlatmıştı. Kısa bir süre ödemeleri alabilirler ancak İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasıyla ödemeler kesilir. Daha sonra kızı Dürüşehvar Sultan o dönem dünyanın en zenginlerinden sayılan Haydarabat nizamının büyük ağılyla, yeğeni Nilüfer de küçük oğlu ile evlenir. Bu evliliğin Halife'ye sağladığı maddi katkı büyük olmuştur ve bu şekilde hanedan üyelerine de destek vermiştir.

ATATÜRK'E SAYGILARI BÜYÜKTÜ
♦ **Cem sürgün edilmiş bir sultan olsa bile Atatürk sevgisi ve yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti onun için çok önemli. Asla kötü söz söyletirmiyor ve saygısı büyük... Bu durum ne kadar gerçek? Vatandaş kalsalar da sevdaları**

Kitap, yemek ve biraz da hayat
Ebru D. Dedeoğlu

devam ediyor muydu?

Hanedan ailesinin Atatürk'e olan saygılarının büyük olduğunu düşünüyorum. Vahdettin'in Atatürk'ün askeri dehasına büyük saygı ve güven duyduğunu, Mustafa Kemal Paşa Samsun'a hareket etmeden önce Vahdettin'in kendisi ile görüşüğünü kaynaklardan zaten biliyoruz. Vahdettin, o dönem Atatürk'ün gerçek niyetinin Kurtuluş Savaşı'nı başlatmak olduğunu elbette henüz haberdar değildi. Hanedan ailesi, Mondros Antlaşması'nın imzalanması ve ülkenin işgali ile Osmanlı saltanatının bir hükmü kalmadığını bildiklerinden Atatürk'ün vatanın kurtuluşu ve bağımsızlığı için verdiği mücadeleye hep büyük saygı duymuşlar.

Bir dönem Birleşmiş Milletler'de çalışmış, tanık olduğum yaşam öyküleri beni büyüledi. Çok yakın bir arkadaşım Afrika'da iki ülke arasındaki savaşta ailesiyle kaçarak komşu ülkeye sığınmış. Bir gün çölde askerlerin saldırılarına maruz kalıp hayatını güçlüğüle kurtarmış. Ailesi ile birlikte bir şekilde Amerika'ya göçmen olarak gelmeyi başarmışlar, okuyup Birleşmiş Milletler'de çalışmaya başlamış. Vatan deyince gözleri dolardı, 'Ben hep göçmen olmak zorunda kaldım' derdi. İnsan böylelikle hikâyeler dinleyince roman yazmadan edemiyor sanırım.

dir. Zaten hanedan üyeleri ile sonrakı yıllarda yapılan röportajlarda bunu defalarca dile getirmişler, sürgün kararları ile ülkeden göndirmeleri yaşamalarını altüst etse de bu kararın o günün şartları altında gerekli olduğunu anladıklarını belirtmişlerdir. Atatürk'e sevdaları devam etti mi onu bizlerin söylemesi zor tabii ama saygıları hep devam etmiştir.

♦ **Cem'in annesi Hatice Sultan güçlü ve zor bir kadın. Ancak dönüm noktalarında zekası ile ailesini zorluklardan kurtarmış biri. Ne dersiniz?**

Evet Hatice Sultan hem zor hem de güçlü bir kadın. Aynı zamanda ülne bir paşanın iyi eğitim almış, haklarını savunmayı ve dik durmayı öğrenmiş bir kızı. Çok eşliliği kabul etmiyor ve Şehzade İbrahim Elendi ile evlenmeden önce ondan önceki eşlerini boşamasını talep ediyor. İsgal döneminde Dolmabahçe Sarayı'nda yaşarken şehzade eşini almaya gelmeyen İngiliz askerlerinin karşısına cesurca çıkıyor, kocasını savunuyor, sesini yükseltiyor sonunda İngiliz askerleri Hatice Sultan'dan korkup şehzadeyi almadan saraydan ayrılıyor. Prensipleri olan, kuvvetli ve inatçı bir kadın. Paris'te sürgünde yaşarken yarınlardaki cariye, şehzade eşinden hamile kalınca kocasından ayrılıp zengin bir Amerikalı ile evleniyor. Günün getirdiği ihtiyaçlara göre kartlarını iyi oynayan güçlü bir kadın olduğunu söylemek yanlış olmaz.

♦ **Cem Sultan ile Sofia'nın aşkı külkedisi ile prensin aşkı gibi. İmkânsız gözükten aşk gerçek aşk mı?**

Cem Sultan ve Sofia'nın aşkı aslında kurgu bir hikâye. Ancak kitabı yazarken esinlendiğim şehzadenin yaşadığı büyük aşklar var hatta gerçek hayatta sürgünde yaşayan bir prenses ile evlilik yapıyor. Ama Sofia ile yaşadıkları aşk gerçek yaşanmış olaylara dayalı değildir.

FRANSIZ AŞÇI DAYANAMADI

♦ **Roman için araştırmalarınızı yaparken Osmanlı mutfagından değişik tarifler dikkatinizi çekti mi?**

Değişik tariflere denk gelmiş olsam da ilginç bazı bilgilere denk geldim. Örneğin Sultan Vahdettin ve Halife Abdülmecit'in torunu olan Neslişah Sultan, Güney Fransa'da Nice hatıralarından söz ederken babasının yemek konusunda daha doğuya eğilimi olduğunu, hafif sebze yerine ağır yemekleri tercih ettiğini, paça çorbasını çok sevdiğini, kendilerine de çocukken kemiklerinin güçlü olmasını sağlamak için çok sık paça çorbası içirildiklerini, evde hatıraları ise gırtlığı yakacak kadar şekerli yapıldığından bahsediyor.

Neslişah Sultan, hatıralarında dedesi Halife Abdülmecit Elendi'nin evinde hem Fransız hem de bir Ermeni aşçının olduğunu, yemeklerin hem Fransız tarzı hem de Türk usulü pişirildiğini, Halife Elendi'nin bazen Fransız yemeğini beğenmeyip Ermeni aşçısının Türk usulü domatesli pilav ve börek istediğini, Fransız aşçının da bunun üzerine yemeklerinin beğenilmesine dayanamayıp isten ayrıldığını anlatıyor.